

Како припремити дете за полазак у школу?

Упис у први разред основне школе уписује се свако дете које до почетка школске године има најмање 6,5 а највише 7,5 година.

Упис обухвата:

- Административни чин
- Лекарске прегледе
- Тестирање

Потребна документација за упис:

- Извод из матичне књиге рођених
- Потврда о здравственој способности детета
- Уверење о завршеном припремном предшколском програму

Тестирање

- Врше школски психолог и педагог стандардизованим тестовима за мерење интелигенције
- Обавезно је ради утврђивања зрелости детета
- Пожељно је да оба родитеља иду са дететом на тестирање
- Не говори детету: “Нећеш моћи у школу ако не положиш тест”; “Мораш да одговориш на све што те буду питали. Не смеш да кажеш да не знаш”
- Неки родитељи врше непосредну “обуку” деце пред тестирање, па дете код психолога одговара и пре него што му се питање постави или каже: Знам, то ме је тата јуче научио!

Шта треба знати о тестирању?

- Тестирање обухвата разговор, цртеж и примену самог теста
- Тестирањем се врши процена целокупног досадашњег развоја детета, па су непосредне припреме непотребне. Сагледава се социјални и културни статус породице, утврђује степен развијености дететове графомоторике, памћења и говора, прате његова досадашња знања, разумевање неких природних и друштвених појава, начин мишљења и закључивања, како решава неке практичне проблеме, колико је емотивно и социјално зрело (да ли је сигурно у себе, комуникативно, затворено, уплашено).

- Детету ћете највише помоћи ако му кажете да ће се код психолога дешавати њему познате ствари – да ће да црта, разговара, решава неке задатке, да ће нешто знати а нешто не
- И важно је да му кажете да може да не зна и сме да погреша. Тако ћете јачати дечије самопоуздање и омогућити му да слободно покаже оно што зна. Тестирањем се не испитује нешто што се може научити за 2-3 дана нити се проверава степен знања из школских предмета (рачунање, писање), већ се испитује способност детета да та и друга знања усвоји и примени!
- Након тестирања добићете информацију о понашању и постигнућу детета
- Указаће вам се на јаке и слабе стране детета, као и дати савет за кориговање

Превремени упис

- Поједини родитељи имају жељу да њихово 6-огодишње дете крене у школу.
- И за ову децу се врши процена физичке, интелектуалне, емоционалне и социјалне зрелости, ранијих искустава и мотивације за учење. Да би се дете пре времена уписало у школу, сви ови аспекти треба да буду изнад просека за дететов узраст тј. треба да буду на нивоу просечног седмоипогодишњег детета

Лекарски прегледи *Обављају се следећи прегледи:*

- лабораторијски преглед крви (хемоглобин, еритроцити), столице и урина
- ревакцинација против дечје парализе, дифтерије и тетануса
- стоматолошки преглед
- офтамолошки преглед
- преглед код физијатра
- специјалистички прегледи (по процени педијатра)

Најчешће сметње које се откривају лекарским прегледима:

- мања оштећења вида
- сметње у развоју говора
- појава равних табана
- деформитети кичме

Неки показатељи психомоторне зрелости детета за полазак у школу

- Има добру координацију финих покрета прстију, руке и ока
- Црта комплетну фигуру човека са детаљима
- Зна која му је лева а која десна страна
- Може вољно да се усредсреди и задржи пажњу преко 20 минута
- Уме да разврста предмете по боји, облику, величини, дебљини; уочава сличности и разлике између предмета
- Може да буде одвојено од родитеља дуже време

- Број социјалних контаката је знатно проширен и усложњен
- Бира омиљеног друга, заштитнички се понаша према млађој деци

Од уписа до поласка у школу

- задовољавајте разноврсна интересовања детета – тиме подстичете његов развој
- нека лето буде „финиш трке“ у којем ћете детету омогућити да учврсти и још развије све своје потенцијале: кроз физичке активности да усклади покрете, развије машту и радозналост, да се кроз социјалне контакте са децом и одраслима ослободи повучености, да кроз читање и причање прича радите на богаћењу речника и знања из природне и животне околине

Пружите детету реалну слику школе

- Реците детету да ће у школи проводити 3-4 сата током дана, да ће учити различите ствари (читање, писање, рачунање, цртање, певање...)
- Да ће га у школи чекати лаке и тешке ствари, лепе и ружне
- Да ће у школи учити, али и да ће се играти
- Дете треба да створи и реалну слику учитеља и да га заволи, јер и од тога зависи дететова адаптација на школу. Зато развијајте код детета поверења у учитеља. Говорите детету о будућем учитељу лепим речима, с поштовањем и уважавањем учитељског рада. Када дете осети да ви придајете важност његовом учитељу и само ће лакше да изгради позитиван став према њему. Пример-учитељ са брковима
- Прошетајте са дететом до школе.

А не би требало...

- Претеривати и идеализовати школу – нпр. У разреду су сва деца дивна, Ти увек све знаш, Учитељица је увек добра и блага... Тако ће се дете разочарати и изгубити поверење у вас.
- Претити школом – нпр. Видећеш ти кад пођеш у школу, Тужићу те учитељици и сл. Дете постаје заплашено и као такво постаје повучено и одсутно, јер је у сталном страху и ишчекивању да се претња и оствари. Мада такво дете изгледа мирно и као да слуша, оно уствари није у стању да се концентрише и прати наставу како треба, али ни да се опуштено и слободно уклопи у игру са вршњацима. Школу доживљава као нешто непријатно.
- Омаловажавати значај школе – нпр. Ма шта те брига за школу, од школе ионако нема вајде у животу. Тиме се онемогућава да дете успостави позитиван однос према школи.

Адаптација на школу

- Адаптација зависи од више чинилаца: способност и личност детета, услови одрастања, утицај породице, претходна припрема, мотивација за учење, личност учитеља...
- Лакша се адаптирају деца која су психофизички зрела, друштвена, која су похађала вртић, која имају искуство одвајања од родитеља

- Теже се адаптирају стидљива деца, несигурна, деца која немају искуство одвајања од родитеља

Како олакшати адаптацију?

- Важно је да дете осети да има родитељску подршку
- Да осети да га волите
- Да осети да верујете у њега
- Да имате разумевање за дететову несигурност и збуњеност
- Да имате реална очекивања од детета – ако од почетка очекујете да дете буде најбоље, то може смањити његово самопоуздање и довести до повлачења и тежег уклапања у школу
- Подстичите самосталност детета, дозволите му да самостално обавља оно што може
- Покажите саосећање за дететову несигурност и уплашеност, а немојте га критиковати. Страх ће се тако само још више појачати, а дете затворити и изгубити поверење у вас.

Неки показатељи да је дете добро прихватило школу:

- Радује се одласку у школу
- Радо прича о свему што се у школи дешава
- Самостално извршава своје обавезе везане за школу
- Има добар апетит и добар сан
- Брине о свом радном месту и школском прибору
- Воли да се игра са децом из разреда
- Воли своју учитељицу/учитеља

И када дете пође у школу...

Како ћете најбоље помоћи детету да се лакше снађе у првом разреду?

- помозите детету да развије радне навике – током предшколског узраста детету постављајте задатке у кући који су у складу са његовим могућностима; усмерите дете да увек ради на истом месту, у исто време; помозите му у планирању рада; увек контролишите оно што је дете урадило; подстичите дете да оно што започне увек и заврши; подстичите дете да буде уредно (да само сређује свој радни сто, књиге, прибор...)
- интересујте се за све што се у школи дешава – постављајте детету конкретна питања (не питати: Како је било у школи? Шта има ново? већ Шта сте данас учили на часу српског језика? Да ли је било тешко? Да видим свеску. Шта имате за домаћи? Како си провео одмор? Са ким си се играо?); покажите интересовање за оно што вам дете прича; не прекидајте и не пожурите дете; подстичите га да изрази своје мишљење и осећања, а не намећите своје; тражите додатна објашњења; научите да препознајете осећања детета и да на њих реагујете; негујте међусобно поверење; континуирано сарађујте са учитељем свог детета.